

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

Люльченко Вячеслав Григорович
м. Умань

Важливішим елементом суспільства при різних соціально-економічних та політичних станах держави залишається здоров'я дітей та підлітків, як основа майбутньої нації. Здорове молоде покоління забезпечує майбутнє держави, генофонд нації, науковим та економічним потенціалом суспільства.

Особливим періодом формування здорового способу життя є загальноосвітня школа. Формування навичок по збереженню і зміцненню фізичного, психічного, соціального та морального здоров'я школярів передбачено державними програми «Діти України» та «Освіта» (Україна XXI століття), «Національна доктрина розвитку освіти» «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року». Дані програми забезпечують формування в учнів уміння і навички по збереженню здоров'я власного.

Відповідно до статті 22 «Охорона та зміцнення здоров'я учнів» Закону України «Про освіту», чітко вказуються вимоги до навчальних закладів по створенню безпечних і нешкідливих умов навчання, фізичного розвитку і зміцнення здоров'я, організацію відповідного харчування, проведення лікувально-профілактичних заходів, медичних оглядів для учнів. Тому, середовища школи повинно створювати умови по збереженню здоров'я та життя учнів.

За статистичними даними здоровими можна визнати менше половини загальної кількості школярів. Найбільш поширеними хворобами серед шкільної молоді є захворювання органів дихання, органів травлення, органів зору та придаткового апарату, шкіри та підшкірної клітковини, кістково-м'язової системи, ендокринної системи, інфекційні та паразитарні, нервової системи, травми та отруєння та ін.

Дана статистика пов'язана з недоліками у системі освіти, особливо з чинниками навчальної діяльності, що перенапружують нервову систему, відсутність належних умов по самопізнанню, самовдосконаленню та самореалізації. Особливо увага приділяється відсутності висококваліфікованих педагогічних працівників по створенню умов для збереження здоров'я дітей.

На думку Н. Коцур вирішення проблем по збереженню і зміцненню здоров'я учасників навчального процесу можливе за рахунок формування здоров'язбережувального простору. Це дасть можливість здоров'язбережувальним технологіям забезпечити навчання і виховання школярів, з високим рівнем мотивації ведення здорового способу життя [1, с. 65].

Здоров'язбережувальні технології в освітньо-виховному процесі розглядалися в низці публікацій педагогів. Зокрема, теоретичні і методологічні засади здоров'язбережувальних технологій в роботі вчителя і школи розкриті в публікаціях В. Горащука, С. Якименко, Е. Заредінова, Н. Васильєва та ін. Аспекти використання здоров'язбережувальних технологій при підготовці майбутнього педагога, досліджували В. Єфімова, І. Царенко, О. Яцишина, Н. Коцур та ін.

Здоров'я молоді залежить і від сімейного середовища. Дану позицію відстоює О. Романова, мотивуючи створення умов цілісної системи для інтегрування оздоровчих освітніх технологій. Об'єднання освітньої системи, досягнень сучасної медицини та залучення громадських організацій створить ефективне формування здорового способу життя серед молоді [2, с. 4].

Ключову роль у попередженні хвороби учнів займає вчитель, тому дослідники звертають увагу на актуальність застосування здоров'язбережувальних технологій при підготовці майбутнього висококваліфікованого педагога. При систематизації знань, умінь і навичок, поглядів і переконань, а також певного рівня розвитку пізнавальних сил і практичного застосування здоров'язбережувальних технологій у процесі підготовки вчитель, сформує компетентність по створенню умов навчального процесу в загальноосвітній школі [3, с. 88].

Висновки. Вище сказане дає зрозуміти, що вирішення проблеми збереження здоров'я учнів цілком залежить від рівня освіти педагогічного колективу школи. Учитель повинен знати та вміти застосовувати організаційні, педагогічні, психологічні, навчальні та виховні здоров'язбережувальні технології у загальноосвітніх навчальних закладах. В свою чергу вищі педагогічні навчальні заклади під час підготовки спеціалістів повинні використовувати здоров'язбережувальні системи підготовки.

Перелік використаної літератури:

1. Формування здоров'язбережувального простору в загальноосвітніх навчальних закладах / Н. Коцур. –

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я В УЧНІВ УПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

*Андрейчук Олена Олександрівна
м. Покровськ*

***Анотація.** У статті представлені матеріали, що містять практичний досвід викладачів Красноармійського педагогічного училища з проблеми використання здоров'язбережувальних технологій у підготовці майбутнього вчителя початкової школи до його професійної діяльності.*

***Ключові слова:** здоров'язберігаюча педагогіка, здоров'язбережувальні технології, здоров'я, зорова гімнастика, офтальмотренажер.*

Проблема здоров'я і фізичного виховання дітей особливо гостро постала на початку третього тисячоліття. Гуманізація освіти потребує якісно нового підходу до потреб дитини – навчання свідомого ставлення молодого покоління до збереження й зміцнення свого здоров'я. Державні національні програми «Діти України», «Освіта» (Україна XXI століття), «Національна доктрина розвитку освіти» одним із головних завдань закладів освіти визначають збереження і зміцнення фізичного, психічного, соціального й морального здоров'я школярів, формування в них умінь і навичок здорового способу життя.

Видатний педагог, мислитель і лікар Януш Корчак стверджував: «Здоров'я – це головне життєве благо». Ми бажаємо один одному міцного здоров'я, тому що це – основа щасливого і повноцінного життя, психологічний комфорт і соціальне благополуччя. Здоров'я є найважливішою передумовою до пізнання навколишнього світу, до самоствердження людини, воно забезпечує нам довге й активне життя, сприяє виконанню наших планів, подоланню життєвих труднощів.

У Статуті Всеукраїнської організації охорони здоров'я записано: «Здоров'я – це стан повного фізичного, духовного і соціального благополуччя, а не лише хвороб або фізичних вад». При цьому, здоров'я – це не тільки надбання всього суспільства, яке неможливо оцінити, а й турбота всієї держави. Думати про своє здоров'я, вести здоровий спосіб життя треба з раннього дитинства. Виростити дитину здоровою – прямий обов'язок не тільки батьків, але і вихователів у дитячому садку, і педагогів, особливо початкової школи.

Сьогодні можна з упевненістю стверджувати, що саме вчитель у змозі зробити для здоров'я учня більше, ніж лікар. Це не означає, що педагог повинен виконувати обов'язки медичного працівника. Просто вчитель має працювати так, щоб навчання в школі не завдавало шкоди здоров'ю учнів. І чим нижче рівень грамотності педагога в питаннях збереження і зміцнення здоров'я, тим менш ефективний педагогічний вплив на учнів.

Особливо важлива роль в організації збереження й зміцнення здоров'я дітей належить учителю початкової школи, що зумовлено віковими особливостями молодших школярів. Дитина цього віку інтенсивно розвивається, організм, який формується, занадто чутливий до будь-яких несприятливих зовнішніх факторів. Вчитель початкових класів як основний організатор навчально-виховного процесу може систематично й найбільш ефективно впливати на фізичний і морально-духовний розвиток своїх вихованців. Тож основне завдання процесу навчання й виховання – не тільки навчити, сформувати певні вміння та навички, розвинути творчий потенціал, а й максимально зберегти здоров'я учнів шляхом формування культури здорового способу життя. Цьому допомагає використання в навчально-виховному процесі здоров'язбережувальних технологій.

***Здоров'язберігаюча педагогіка** – це галузь знань, яка характеризує процес реалізації освітніми установами функції збереження і зміцнення здоров'я учнів. Слідуючи ідеям здоров'язберігаючої педагогіки, для збереження і зміцнення здоров'я дітей важливо скористатися наявними можливостями самої педагогічної науки і діяльністю педагогів.*